

treinen via het Zuidlimburgse net Duitsland binnen. De bediening van die treinen werd meer en meer door personeel van de Spoorwegen overgenomen. Zij reden bijzonder frequent. Van maart '45 af passeerden dagelijks enkele honderden militaire treinen Maastricht.

Gelijk eerder weergegeven, beschikten de Spoorwegen begin november '44 slechts over 4 'gewone' locomotieven die 'onder stoom' waren, en was toen aan Goudriaan niet méér bekend dan dat er in het gehele Zuiden, voorzover toen bevrijd, omstreeks 75 locomotieven waren (daarvan 45 in Nijmegen). Wij moeten wel aannemen dat vooral in Limburg beoosten de Maas dat de Duitsers nogal overhaast moesten ontruimen, aanzienlijk meer locomotieven zijn aangetroffen, althans: in het verslag d.d. 31 mei '45 dat Goudriaan aan de raad van commissarissen van de Spoorwegen uitbracht¹, vermeldt hij dat in het Zuiden in totaal 179 locomotieven waren aangetroffen van welke toen 110 'onder stoom' waren en 64 andere zouden kunnen worden gerepareerd. In maart en april '45 waren dus in het bevrijde Zuiden veel meer treintransporten mogelijk dan in oktober en november '44. Men was toen vooral ook niet in staat geweest, de Zuidlimburgse steenkolen naar Noord-Brabant en Zeeland te transporteren.

*

In september '44 hadden de Duitsers voldoende tijd gehad om de Zuidlimburgse mijnen onder water te laten lopen, maar zij hadden dat nagelaten en de productie kon dus vrijwel onmiddellijk na de bevrijding van het mijngebied worden hervat. Uiteraard was het wenselijk dat zoveel mogelijk steenkool werd gedolven; kon deze niet in voldoende mate worden afgevoerd, dan konden in elk geval bij de mijnen grote voorraden worden gevormd die in een later stadium getransporteerd konden worden naar de grote verbruikers en distributeurs: naar de gas- en electriciteitsbedrijven (deze hadden in '42 en '43 ongeveer een kwart van alle gedolven steenkool afgenomen), naar de industrie en naar de groot- en kleinhandel.

Vóór de bezetting werd in de Limburgse mijnen per dag ca. 40 000 ton steenkool gedolven. De productie was, ondanks het feit dat de zondags-

¹ Collectie-Goudriaan, 111.